

4 HYVINVOINNIN TOIMIALA

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille varhaiskasvatus-, koulutus- ja nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä vastata hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisestä.

Talouden sopeuttaminen jatkuu vuonna 2027 kaupunginvaltuuston kesäkuun 2024 päätösten jalkauttamisen muodossa. Hyvinvoinnin toimialalla toteutetaan vuodelle 2027 sovittuja sopeuttamisen toimenpiteitä kaikilla palvelualueilla, mm. liksenvaaran ja Rekivaaran koulut lakkautuvat kevätlukukauden 2027jälkeen. Investointien osalta vuosi 2027 on toimialalla hiljainen. Suurimmat investoinnit painottuvat suunnitelmakauden loppupuolelle.

Syntyvyys on tasaantunut viimeisten muutaman vuoden aikana noin 500 syntyneen lapsen tasolle ja huippuvuosista selkeästi alentunut taso tulee määrittelemään hyvinvointipalveluiden palvelutuotantoa vahvasti tulevana vuosina palvelutarpeen vähenemisenä varhaiskasvatuspalveluissa ja esi- ja perusopetuksessa.

Varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa keskitytään vuonna 2027 perustaitoihin, mm. lukeminen ja hyvä käytös. Esi- ja perusopetuksessa yhtenä keskeisenä muutoksena on valmistavan opetuksen lisävuosi, jonka toteuttaminen alkaa lukuvuodesta 2027–2028. Keskeisenä painopisteenä ja panostuksena on joensuulaisten lasten uimaopetuksen systemaattisen toteuttamisen mallin vakiinnuttaminen liikunta-, varhaiskasvatus- ja koulutus- ja nuorisopalveluiden yhteistyönä.

Kulttuuripalveluissa Taidemuseo Onni avautuu remontin jäljiltä kevään 2027 aikana. Kesällä 2027 kaupungissa on kaksi täydellisesti remontoitua museokohdetta Sinisen virran molemmissa päissä ja kohteiden odotetaan vetävän kävijöitä ja elävöittävän kaupunkikeskustaa merkittävästi. Musiikkitalon rakennustyöt Sirkkalassa alkavat, kunhan kaava ja rakennuslupa saavat lainvoiman.

Joensuun liikkumis- ja urheiluolosuhteiden kehittämissuunnitelman (2026–35) jalkauttamista jatketaan. Liikuntaolosuhteiden toimivuutta ja turvallisuutta tarkastellaan kulutuspalvelulain palveluntarjoajalle asettamien vaatimusten ja velvollisuuksien näkökulmasta. Liikuntapalveluissa vuonna 2027 jatketaan Liikkuva Joensuu -verkostolla tapahtuvaa yhteistä kuntalaisten liikkumaan aktivoimista ja palvelutoiminnan kehittämistä. Liikkujan polun kautta edistetään kuntalaisten yhdenvertaisuutta saavuttaa liikuntapalveluja. Mehtimäen testausasema on jo saavuttanut tunnettuutta urheilijoiden keskuudessa ja työtä jatketaan aktiivisesti.

Hyvinvoinnin toimialalla riskienhallinta on kiinteä osa päivittäistä toimintaa. Riskienhallinnassa keskiössä on erilaisten valmiuteen liittyvien suunnitelmien, ohjeiden ja vastuutusten pitäminen ajan tasalla. Riskien arviointia toteutetaan Inklus-järjestelmällä. Hyvinvoinnin toimialan strategiset riskit liittyvät pääasiassa talouteen, henkilöstöön ja tiloihin. Toimialan henkilöstö työskentelee pääosin kuntalaispalveluiden rajapinnassa, joten henkilöstön terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät riskit ovat riskienhallinnan toimien keskiössä myös talouden kannalta tarkasteltuna. Riskejä hallitaan muun muassa henkilöstön koulutukseen, työterveyteen, työhyvinvointiin ja johtamiseen liittyvällä suunnitelmallisella toiminnalla. Hyvinvoinnin toimialalla on runsaasti tiloja, joiden osalta riskejä

hallitaan käyttäjinä erilaisten suunnitelmien ja toimintaohjeiden kautta kaupungin Tilakeskuksen oman riskienhallinnan tukena. Riskejä hallitaan myös monialaisen yhteistyön kautta saatavalla systemaattisella turvallisuustiedolla, jonka kautta pyritään ennakointiin toimintaympäristössä esiintyvien ilmiöiden suhteen. Hyvinvoinnin toimialalla on varauduttu myös tietosuojaan kohdistuviin riskeihin, koska toimialalla on runsaasti erilaisia rekistereitä. Ilmastomuutoksen mahdolliset vaikutukset, kuten lisääntyvä sadanta, myrskyjen voimistuminen, maastopaloherkkyys ja kuivuus pyritään myös ennakoimaan mahdollisimman suunnitelmissa ja varautumissuunnittelussa. Hyvinvoinnin toimialan riskeihin pystytään pääosin varautumaan ennakoivasti.

46 KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kasvatus- ja koulutuslautakunta käsittää varhaiskasvatuspalvelut, koulutus- ja nuorisopalvelut sekä hyvinvoinnin toimialan hallintopalvelut.

Penttilän päiväkodin laajennus aloittaa toimintansa 1/2027 ja Noljaan päiväkodin ennakoitaan valmistuvaksi vuoden 2027 loppuun mennessä. Äkkiväärän ja Tarpojan päiväkodit lakkautuvat Noljaan päiväkodin valmistuttua. Reijolan päiväkodin ja Niittylahden koulun sekä päiväkodin rakentaminen alkaa kaavojen saatua lainvoiman. Niittylahden oppilaat siirtyvät väistöön uuden koulun rakentamisen ajaksi elokuusta 2027 alkaen.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Hyvän arjen, hyvinvoinnin ja osallisuuden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Puuvillapyyhkeiden käyttöä edistetään.	Pilotointia ja soveltuvuuden arviointia erilaisiin koulukohteisiin jatketaan. Tämä huomioidaan aina uusien koulujen suunnittelussa.	Hallintopalvelut

Opiskelun, tasa-arvoisen oppimisen ja sivistyksen Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste säilyy korkealla tasolla.	Osallistumisaste on yli 90 % 1–6-vuotiaiden kohdalla (kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatus yhteensä).	Varhaiskasvatuspalvelut
Huoltajien tyytyväisyys kaupungin varhaiskasvatuksen laatuun pysyy erittäin hyvällä tasolla.	Huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun on 4,4 (ka) tai yli Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa (asteikko 1–5).	Varhaiskasvatuspalvelut
Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen laatupuutteisiin puututaan viipymättä ja sääntökirjan mukaisessa järjestyksessä ilman poikkeuksia.	Huomautusten, määräysten ja seuraamusten määrä sekä käsittelyaika (päivinä).	Varhaiskasvatuspalvelut
Lukutaito Edistää oppijoiden lukutaitoa, innostaa oppijoita lukemaan ja luoda kouluille toimintakulttuuri, joka innostaa lukemaan.	Jokaisessa koulussa on aloitettu lukutaidon testaaminen. Peruskoulut valinneet lukudiplomit ja tekevät yhteistyötä kirjaston kanssa. Jokainen koulu on siirtänyt käytäntöön, kuinka kehittävät lukevaa toimintakulttuuria.	Koulutus- ja nuorisopalvelut
Hyvinvointi Kohtaamisen ja muiden perustarpeiden, kuten uni, liikunta ja ravinto varmistaminen.	Jokainen kouluideoi keinoja, kuinka varmistetaan, että jokainen oppilas tulee kohdatuksi päivittäin. Kirjataan toimenpiteet liikunnallisen elämäntavan edistämiseen.	Koulutus- ja nuorisopalvelut
Kielitietoisuus Taitojen ja osaamisen kehittyminen: henkilöstön ammattiosaaminen sekä oppilaiden taitojen ja osallisuuden kehittyminen.	Kielitietoisuuden menetelmiä jalkautetaan kouluilla. Jokaisella koululla on yhteistyökoulu ideoiden ja kokemusten jakamiseen.	Koulutus- ja nuorisopalvelut

400 Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: talouspäälikkö

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Hallintopalvelut vastaa toimialan hallinnon prosesseista sekä osallistuu hyvinvoinnin toimialan tilojen suunnittelu- ja rakentamisprosesseihin. Hallintopalveluihin kuuluu hyvo-tiimi (koulusihteerit) ja hyvinvoinnin toimialan palveluita koskevat vahtimestaripalvelut. Vuonna 2027 toimintaan jatkuu ennallaan.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027-2026
Toimintatulot	744 910	755 000	793 000	5,0 %
Toimintamenot	-1 237 615	-1 236 000	-1 285 000	4,0 %
Toimintakate	-492 706	-481 000	-492 000	2,3 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	23	21	21	

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	745	755	793	5,0 %	822	847
Toimintamenot	-1 238	-1 236	-1 285	4,0 %	-1 333	-1 373
Toimintakate	-493	-481	-492	2,3 %	-510	-526

420 Koulutus- ja nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: koulutus- ja nuorisajohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus sekä nuorisopalvelut. Tulosalueeseen sisältyy myös oppimisen tuki (mm. erityisopetus, koulunkäynninohjaajat, hyvinvointiohjaajat), oppilas- ja opiskeluhuollon koordinaatio sekä oppilaitosyhteistyö, perhekeskustyö (lasten ja perheiden palveluintegraatio hyvinvointialueen, kaupungin, järjestöjen ja seurakunnan kesken) sekä toimialan hanketoiminnan koordinaatio.

Vuonna 2027 koulutus- ja nuorisopalveluiden toiminnan keskiössä ovat laadukas esi-, perus- ja lukio-opetus sekä nuorisotyö. Toiminnan painopisteinä ovat lukutaito, hyvinvointi ja kielitietoisuus.

Esi- ja peruskoululaisten määrän kaupungin kouluissa ennakoitaan laskevan vuonna 2027. Kalenterivuoden oppilasmäärät ilmoitetaan keskiarvona, jolloin oppilasmäärissä ovat mukana kahden eri lukuvuoden oppilaat. Vuoden 2027 keskimääräiset oppilasmäärät ovat alakouluissa 152 oppilasta pienemmät ja yläkouluissa 17 oppilasta pienemmät kuin vuonna 2026. Luvut sisältävät valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen siirtyvät oppilaat. Lukiokoulutuksessa opiskelijamäärien odotetaan kasvavan Pyhäselän lukion lisäryhmän seurauksena.

Valmistavan opetuksen laajuudeksi arvioidaan varainhoitovuonna 2027 yhteensä 1 065 läsnäolokuukautta. Vuoden 2025 jälkeen oppilasmäärät ovat laskeneet vastaanottokeskusten ja ryhmäkodin asiakasmäärien sekä viiveellä myös venäläisten opiskelijoiden määrän vähentymisen myötä. Myös toisen asteen koulutuksen 1.8.2026 alkanut maksullisuus on vähentänyt saapuvien perheiden määrää. Toisaalta Itä-Suomen yliopistoon on saapunut paljon kansainvälisiä opiskelijoita, joista monilla on ollut mukanaan perusopetusikäisiä lapsia. Oleskelulupien käsittelyn viivästymisen vuoksi tänä syksynä näitä kansainvälisiä perheitä on saapunut ennakkotietoja vähemmän.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksessa on syksyn 2026 aikana ollut 30 oppilasta, ja syksyllä perusopetukseen siirtyvien määrä kasvattaa luvun noin 40 oppilaaseen kevään 2027 aikana. Hallituksen talousarvioesityksessä lisäopetukseen on varattu 20 279 000 euroa. Määräraha jaetaan siirtymäaikana lisäopetusta järjestäville 20.9.2026 tilastointipäivän perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilasmäärätietojen perusteella oppilasmäärien suhteessa. Suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen ryhmä- ja oppilasmäärien ennakoidaan kasvavan valmistavasta opetuksesta siirtyneiden ja siirtyvien oppilaiden määrän vuoksi vuonna 2027.

Valmistavan opetuksen oppilasmäärä voi muuttua nopeasti. Valmistavan opetuksen oppilasmäärän kasvaessa myös resurssointia lisätään.

Aikuisten perusopetuksen oppilas- ja suoritemäärän ennakoidaan kasvavan. Suoritteiden määrää pitävät korkealla tasolla ilman koulutusta olevien nuorten siirtyminen perusopetuksesta aikuisten perusopetukseen sekä uuden ryhmän perustaminen aikuisten perusopetukseen TE-palvelujen tarpeisiin.

Nuorten ja aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijamäärän ennakoidaan kasvavan hieman Pyhäselän lukion lisäryhmän seurauksena. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen nivelvaiheen koulutuksen eli tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen oppilasmäärän ennakoidaan vakiintuvan noin 85 oppilaaseen, kun Riveria lisää ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoja Joensuussa.

Koulutus- ja nuorisopalveluissa valmistaudutaan toimeenpanemaan kaupunginvaltuuston päättämät koulujen lakkautukset liksenvaarassa ja Rekivaarassa. Lisäksi Niittylahden koulu siirtyy väistötiloihin uuden koulun rakentamisen ajaksi ja Utran koulun hankesuunnitelmaa valmistellaan.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen osalta perusopetuslaki muuttui 1.8.2026 (POL 21 i §). Lievästi ja vaikeimmin vammaisten oppilaiden opiskelua joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain koskeva määrittely muuttui. Jokaiselle oppilaalle on tehty tai tehdään päätös uuden lainsäädännön mukaisesti. Muutos vaikuttaa etenkin valtionosuuksiin, koska näkö- ja kuulovammaiset poistuvat korotetun valtionosuuden piiristä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että näiden oppilaiden tuen sekä tulkkaus- ja avustajapalvelujen tarve säilyy, mutta valtionrahoitus loppuu. Muutoksen seurauksena vahvimman tuen piirissä olevien lasten määrä säilyy todellisuudessa lähes ennallaan, mutta lainsäädännön ja rahoituksen näkökulmasta kyseisten lasten määrä vähenee.

Joensuu tuottaa edelleen hyvinvointialueelle kehitysvammalain perusteella kehitysvammahuollon lasten aamu- ja iltapäivätoimintaa lyhytaikaisena hoivana. Toimintaa säätelevä lainsäädäntö muuttui 1.1.2025 alkaen siten, että vammaispalvelulaki ja *kehitysvammaisten* erityishuoltolaki yhteensovitettiin uudeksi vammaispalvelulaiksi.

Nuorisotyötä tehdään alueellisesti kymmenellä nuorisotilalla sekä erityisnuorisotyönä ja etsivänä nuorisotyönä eri puolilla kaupunkia. Etsivän nuorisotyön asiakaskunta kansainvälistyy, mikä lisää erikielisen ohjauksen tarvetta. Tulkkaukseen on varattu talousarviossa rahaa, joka mahdollistaa sekä palvelujen ostamisen että tulkkauslaitteiden hankinnan. Nuorisopalveluissa vuosi 2027 tuo tarpeen päivittää Whisperissä nuorten käytössä olevat tietokoneet. Etsivä nuorisotyö varautuu muuttamaan uusiin tiloihin.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Koulutuspalvelujen yhteiset palvelut				
Toimintatulot	90 359	300 000	355 000	18,3 %
Toimintamenot	-8 271 998	-7 759 000	-7 839 000	1,0 %
Toimintakate	-8 181 639	-7 459 000	-7 484 000	0,3 %
Aikuislukio				
Aikuisten lukiokoulutus	126	140	140	0,0 %
Aikuisten perusopetus	174	57	100	75,4 %
Tutkintokoulutukseen valmentava	125	75	100	33,3 %
Toimintatulot		400 000	400 000	0,0 %
Toimintamenot		-3 336 100	-3 488 000	4,6 %
Toimintakate		-2 936 100	-3 088 000	5,2 %
Monikielisten opetus				
Oppilaat, valmistava opetus läsnäolo kuukaudet	1 530	1 600	1 300	-18,8 %
Toimintatulot	622 412	656 000	656 000	0,0 %
Toimintamenot	-2 540 585	-2 419 800	-2 455 000	1,5 %
Toimintakate	-1 918 173	-1 763 800	-1 799 000	2,0 %
Kasvun ja oppimisen tuki				
Toimintatulot	572 369	563 000	563 000	0,0 %
Toimintamenot	-14 255 248	-15 641 000	-16 194 000	3,5 %
Toimintakate	-13 682 879	-15 078 000	-15 631 000	3,7 %
Kehittämishankkeet				
Toimintatulot	1 443 374	2 000 000	2 000 000	0,0 %
Toimintamenot	-1 443 374	-2 000 000	-2 000 000	0,0 %
Toimintakate	0	0	0	

	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Lasten määrä	372	455	400	-12,1 %
€/lapsi	-863	-877	-990	12,9 %
Toimintatulot	827 357	704 000	881 000	25,1 %
Toimintamenot	-1 148 424	-1 102 900	-1 277 000	15,8 %
Toimintakate	-321 066	-398 900	-396 000	-0,7 %
Perusopetus (sis. Esiopetuksen peruskouluissa)				
Esiopetus, omat koulut	44	60	60	0,0 %
Oppilaat, omat koulut yleisopetus 1-9lk	5 300	5 268	5 100	-3,2 %
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	1 238	1 229	1 184	-3,7 %
€/oppilas, sis. Esiopetuksen	-46 491	-9 327	-9 933	6,5 %
Toimintatulot	1 641 350	1 281 000	1 498 000	16,9 %
Toimintamenot	-61 242 846	-61 377 000	-63 914 000	4,1 %
Toimintakate	-59 601 496	-60 096 000	-62 416 000	3,9 %
Lukio				
Nuorten lukiokoulutus	1160	1 253	1 260	0,6 %
€/opiskelija	-6 938	-6 517	-7 049	8,2 %
Toimintatulot	537 051	150 000	150 000	0,0 %
Toimintamenot	-11 533 708	-10 288 800	-10 899 000	5,9 %
Toimintakate	-10 996 657	-10 138 800	-10 749 000	6,0 %
Nuorisopalvelut				
Toimintatulot	184 588	190 000	190 000	0,0 %
Toimintamenot	-2 047 098	-2 133 400	-2 239 000	4,9 %
Toimintakate	-1 862 510	-1 943 400	-2 049 000	5,4 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	821	974	973	-0,2 %
Toimintatulot	5 918 860	6 244 000	6 693 000	7,2 %
Toimintamenot	-102 483 280	-106 058 000	-110 305 000	4,0 %
Toimintakate	-96 564 420	-99 814 000	-103 612 000	3,8 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	5 919	6 244	6 693	7,2 %	6 941	7 149
Toimintamenot	-102 483	-106 058	-110 305	4,0 %	-113 110	-115 395
Toimintakate	-96 564	-99 814	-103 612	3,8 %	-106 170	-108 246

440 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hänen hyvinvointiaan. Varhaiskasvatus on kasvatus- ja koulutusjärjestelmämme perusta ja se kattaa ikävuodet 0–6 (varhaiskasvatus ja esiopetus) eli lapsen elämän ensi vuodet. Nämä ensi vuodet antavat pohjan sekä lapsen koulupolulle, että eväitä hänen koko elämäänsä. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää sekä mahdollistaa huoltajien osallistumisen työelämään. Se, osallistuuko lapsi varhaiskasvatukseen ja millaiseen toimintamuotoon, on huoltajien päätettävä asia.

Joensuussa varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja yksityisissä päiväkodeissa. Lisäksi perhe voi hakea Kelalta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiaasta lasta hoidetaan kotona. Esiopetus järjestetään Joensuun kaupungissa lähes kokonaan varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksessa lapsimäärä vähenee vuosittain noin 80–100 lapsella vuoteen 2029 saakka. Ennusteen mukaan vuonna 2027 perhepäivähoidosta vähenee kuusi lasta, kunnallisista päiväkodeista 58 ja yksityisistä päiväkodeista 24 lasta. Kotihoidontuen kohdalla lapsimäärän ennustetaan pysyvän ennallaan (noin 580 lasta). Tämä lasten määrän väheneminen johtuu syntyvyyden laskusta. Lapsimäärän vähenemisen myötä myös varhaiskasvatuksen tulot laskevat. Tulojen vähenemiseen vaikuttaa lisäksi se, että noin 70 % varhaiskasvatuksen asiakkaista ei maksa enää varhaiskasvatusmaksuja (asiakasmaksut määräytyvät perhekoon, varatun palveluntarpeen ja samassa taloudessa asuvien huoltajien tulojen perusteella).

Lasten määrän väheneminen vaikuttaa siihen, että kaupungin alueella ei riitä lapsia täysimääräisesti enää kaikille siellä sijaitseville päiväkodeille (kaupungin ja yksityisille päiväkodeille). Kaikkien päiväkotien ryhmät eivät siten tule täyteen eli lapsiryhmät jäävät vajaiksi. Tämä tilanne havaittiin jo syksyllä 2026. Kaupungin varhaiskasvatuksessa ja palveluohjauksessa toteutetaan nyt aktiivisemmin tehtyä linjausta, että kaupungin varhaiskasvatuspaikat täytetään ensin. Tämän linjauksen avulla varmistetaan, että kaupungin varhaiskasvatuksen resursseja pystytään käyttämään optimaalisesti.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa on esioppilaita noin 400 ja yksityisissä noin 100. Koulutuspalveluissa esioppilaita on noin 50 (pitäjien koulut). Varhaiskasvatuksen hallinnossa tehdyn linjauksen mukaan esiopetus pyritään siirtämään 2–3 vuoden sisällä kokonaan kaupungin varhaiskasvatuksen toiminnaksi. Linjauksen perusteena on kaupungin velvoite järjestää oppilaskohtaiset tukitoimet niitä tarvitseville esioppilaille, yhtenäisen laadun varmistaminen sekä kaupungin päiväkotien esiopettajien työllistyminen esioppilaiden kokonaismäärän vähentyessä. Tällä linjauksella halutaan vahvistaa myös koulujen ja kaupungin päiväkotien välistä esi- ja alkuopetusta.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on edelleen erittäin korkea eli 90 %, kun lasketaan mukaan 1–6-vuotiaat ja jätetään alle 1-vuotiaat lapset pois laskuista. Kun osallistumisaste lasketaan niin, että kaikki lapset ovat mukana (0–6-vuotiaat), on se 78–79 %. Varhaiskasvatuksen ensimmäinen tavoite vuodelle 2027 on, että varhaiskasvatuksen osallistumisaste (kunnallinen ja yksityinen) säilyy edelleen korkealla tasolla ja on 90 % tai enemmän 1–6-vuotiaiden kohdalla. Vuosittainen Asiakaskysely huoltajille toteutettiin 20.4.-10.5.2026. Kyselyn väittämien vaihteluväli oli 1–5. Huoltajat olivat edelleen hyvin tyytyväisiä Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen laatuun. Kaupungin varhaiskasvatuksen saama tulos oli ka 4,6 (Olen tyytyväinen varhaiskasvatuspaikan varhaiskasvatuksen laatuun). Näin ollen toisena tavoitteena vuodelle 2027 on, että huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun säilyy hyvällä tasolla eli 4,4 (ka) tai yli.

Useissa kaupungin päiväkodeissa monikielisten lasten määrä on varsin suuri. Noljakassa sijaitsevassa Äkkiväärän päiväkodissa oli keväällä 2026 lapsista 53 % monikielisiä. Sinkkolan päiväkodissa monikielisiä lapsia oli 38 % ja Tarpojan päiväkodissa 27 %. Monikielisten lasten määrän lisääntyminen tietyissä päiväkodeissa haastaa päiväkotien työntekijärakennetta ja toimintaa, sillä suomen kielen ja kulttuurin opetukseen sekä ohjaukseen on panostettava entistä voimakkaammin. Lisäksi varhaiskasvatuksen avustajien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää on tarpeen vaatiessa pystyttävä lisäämään. Tämä tulee huomioida sekä taloudessa että palveluiden ja täydennyskoulutusten järjestämisessä.

Vuoden 2027 aikana varhaiskasvatuksessa toteutetaan edelleen taloudellisesti järkeväksi todettuja toimenpiteitä: lomien aikana kaupungin varhaiskasvatuksen toimintaa supistetaan ja keskitetään, perhepäivähoito suljetaan heinäkuun ajaksi (osa ryhmäperhepäiväkodeista on kuitenkin auki), lisämaksu peritään lomien ajaksi peruuttamatta jätetyistä varhaiskasvatuspaikoista (syys-, joul-, talvi- ja kesälomat) ja määräaikaiset työsopimukset aloitetaan ja päätetään tarpeen mukaisesti. Lisäksi kaupungin päiväkotien resurssihenkilöstöstä, riittävästä varhaiskasvatuksen avustajamäärästä ja neljännessä lisäkasvatusvastuullisesta alle 3-vuotiaiden ryhmässä (alle 3-vuotiaiden ryhmään palkataan lisäkasvatusvastuullinen, kun ryhmän lapsista puolet tai enemmän on alle 2-vuotiaita) pidetään kiinni. Nämä linjaukset vahvistavat henkilöstön työssäjaksamista ja vähentävät sairauspoissaolojen määrää.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoon tulee seuraavia muutoksia vuoden 2027 aikana: Penttilän päiväkodin laajennus otetaan käyttöön 4.1.2027 ja Petäikkölän päiväkodin toiminta päättyy 31.12.2026. Lisäksi Noljakan uuden päiväkodin kalustaminen toteutetaan vuoden lopulla (päiväkoti otetaan käyttöön tämän hetken arvion mukaan vuoden 2028 alussa). Äkkiväärän ja Tarpojan päiväkodit lakkautetaan 31.12.2027 tai kun uusi Noljakan päiväkotitoiminta otetaan käyttöön.

Toimintavuoden 2026–2027 painopisteitä kaupungin varhaiskasvatuksessa ovat hyvä käyttäytyminen ja sanavaraston laajentaminen. Tuen pienryhmien kehittäminen jatkuu vielä toisen toimintavuoden eli 2026–2027 (pienryhmien henkilöstölle järjestetään omia täydennyskoulutuksia työnohjauksen lisäksi). Kaupungin varhaiskasvatuksessa järjestettävässä esiopetuksessa painopisteitä ovat kasvaminen liikunnalliseen elämäntapaan ja kielelliset taidot.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027-2026
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	232 959	200 000	200 000	0,0 %
Toimintamenot	-3 759 186	-3 850 200	-3 983 000	3,4 %
Toimintakate	-3 526 227	-3 650 200	-3 783 000	3,6 %
Perhepäivähoito				
Lapsia hoidossa	188	200	194	-3,0 %
€/lapsi	-12 428	-11 791	-12 294	4,3 %
Toimintatulot	119 220	88 000	88 000	0,0 %
Toimintamenot	-2 455 655	-2 446 200	-2 473 000	1,1 %
Toimintakate	-2 336 435	-2 358 200	-2 385 000	1,1 %
Päiväkodit				
Lapsia hoidossa	2 013	2 000	1 942	-2,9 %
€/lapsi	-15 688	-16 030	-17 083	6,6 %
Toimintatulot	1 127 056	1 134 000	1 101 000	-2,9 %
Toimintamenot	-32 707 976	-33 193 600	-34 276 000	3,3 %
Toimintakate	-31 580 920	-32 059 600	-33 175 000	3,5 %
Kotihoidontuki				
Lapsia hoidossa	581	580	580	0,0 %
Toimintatulot	0	0	0	
Toimintamenot	-1 910 261	-1 905 000	-1 905 000	0,0 %
Toimintakate	-1 910 261	-1 905 000	-1 905 000	0,0 %
Yksityinen varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	775	780	756	-3,1 %
€/lapsi	-11 099	-11 663	-12 025	3,1 %
Toimintatulot	48 174	30 000	30 000	0,0 %
Toimintamenot	-8 649 613	-9 127 000	-9 121 000	-0,1 %
Toimintakate	-8 601 439	-9 097 000	-9 091 000	-0,1 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	593	585	576	-1,5 %
Toimintatulot	1 527 409	1 452 000	1 419 000	-2,3 %
Toimintamenot	-49 482 692	-50 522 000	-51 758 000	2,4 %
Toimintakate	-47 955 283	-49 070 000	-50 339 000	2,6 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	1 527	1 452	1 419	-2,3 %	1 472	1 516
Toimintamenot	-49 483	-50 522	-51 758	2,4 %	-53 252	-54 299
Toimintakate	-47 955	-49 070	-50 339	2,6 %	-51 781	-52 783

Toimielin yhteensä

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	8 191	8 451	8 905	5,4 %	9 234	9 512
Toimintamenot	-153 204	-157 816	-163 348	3,5 %	-167 695	-171 066
Toimintakate	-145 012	-149 365	-154 443	3,4 %	-158 460	-161 554

Toimiala yhteensä

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	8 078	8 012	8 335	0,0 %	17 878	18 414
Toimintamenot	-175 691	-180 561	-187 535	3,9 %	-210 637	-216 296
Toimintakate	-167 613	-172 549	-179 200	3,9 %	-192 759	-197 882